

'Si no fem servir bé la tecnologia, la tecnologia es farà servir contra nosaltres'. Entrevista a Xosé Pérez

Publicat per [Interacció](#) [1] el 23/09/2022 - 11:30 | Última modificació: 09/04/2026 - 14:26

Amb motiu del curs 'La Internet de les Coses i la gestió cultural', que va tenir lloc els dies 27 i 29 de juny al Centre d'Estudis i Recursos Culturals, hem entrevistat Xosé Pérez, un dels experts més sòlids i rellevants en aquest àmbit. Aquesta és la conversa que hi hem mantingut.

CERC: La Internet de les coses (IoT en anglès) es pot definir com un conjunt d'objectes quotidians connectats a una xarxa. Però quines implicacions té o pot tenir en la cultura?

Xosé Pérez: No només es tracta de la Internet de les Coses, sinó d'altres tecnologies que estan sorgint des de fa relativament pocs anys, i que suposen un canvi cultural en la manera d'interactuar entre nosaltres, amb la cultura i també a nivell social... No és una cosa que es limiti només a la cultura, però sí que és alguna cosa que ens afectarà a tots i totes. No sabem ben bé com serà exactament aquest canvi cultural cap al Web 3, cap al metavers, la immersió i els objectes connectats. Però si pensem una mica en el canvi que va haver amb el Web 2, veurem que ara estem connectats del tot a les xarxes socials. Això per a algunes persones és una addicció, però per a moltes és una necessitat professional o de comunicació. I això ens pot donar una idea del tipus de canvi que tenim al davant. Fa quinze anys no ens imaginàvem que estariem connectats amb persones de tot el món, compartint coneixements, idees i cultura a través de Facebook, Twitter o Instagram. Els qui en saben més que jo diuen que aquest canvi de la Web 3 serà molt més profund. I l'IoT no deixa de ser una pota més de tot aquest canvi.

Una de les teves preocupacions és l'ús social de la tecnologia. Explica'ns una mica quina és la teva visió al respecte.

Jo li dono molta importància al concepte de sobirania tecnològica, és a dir, què és el que podem fer perquè la tecnologia no ens utilitzi a nosaltres, sinó que nosaltres la fem servir a ella. I per tecnologia no em refereixo a la tecnologia per se, perquè no és cert que sigui alguna eina neutral. Totes les tecnologies neixen d'algun lloc, és a dir d'alguna ideologia. Però sí que és veritat que tot depèn de l'ús que se'n faci. I és important conèixer la tecnologia per saber quins usos beneficiosos o en pro de la cultura, de la comunitat i la societat poden tenir lloc. I aquest és el punt principal de la sobirania tecnològica, és a dir, capacitar-nos per fer servir la tecnologia d'una bona manera. Una mica és el que deia Joan Fuster: "Tota política que no fem nosaltres serà feta contra nosaltres". Aquí és el mateix. Si no fem servir bé la tecnologia, la tecnologia es farà servir contra nosaltres.

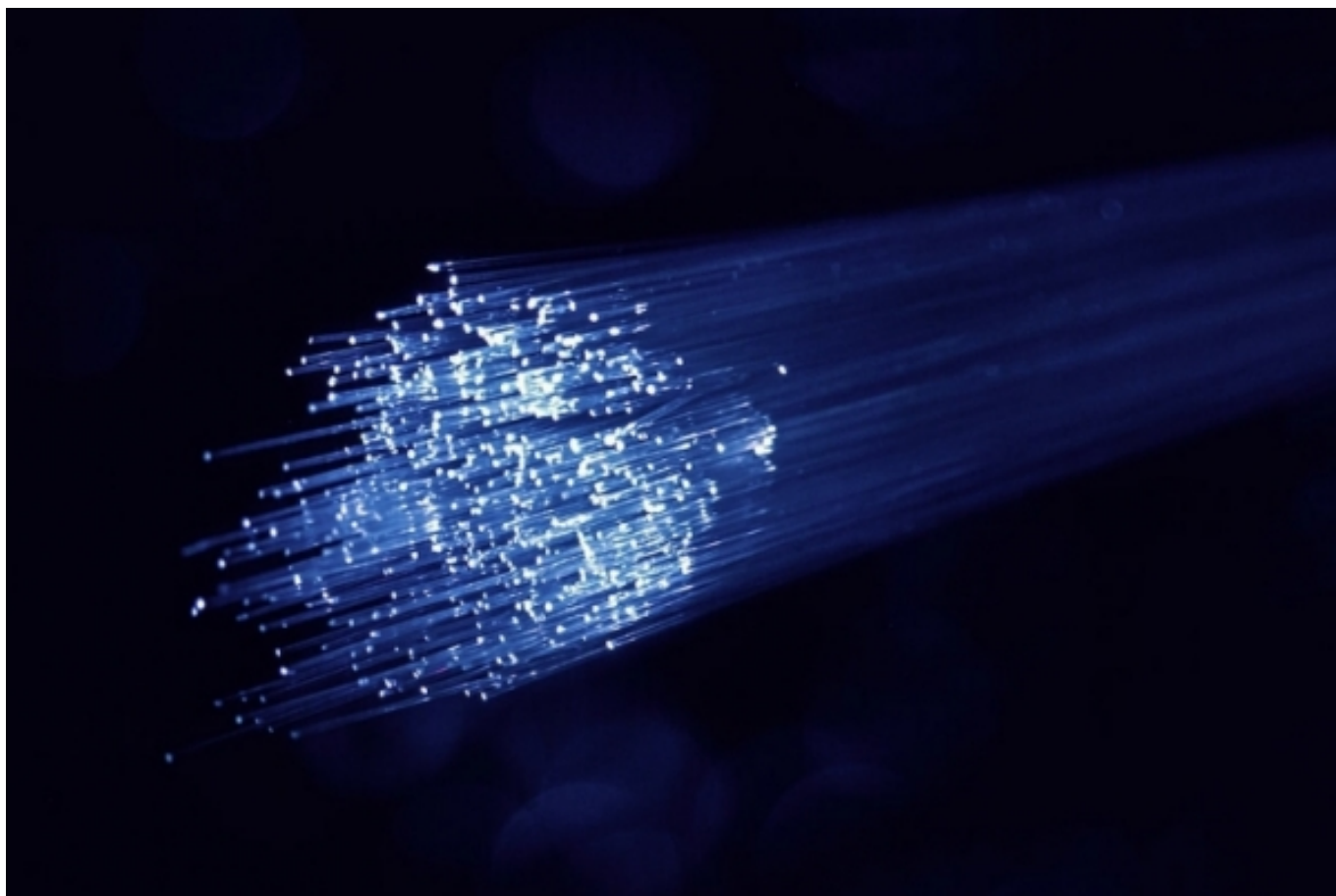
O ens faran servir, a nosaltres mateixos, com a productes, que és el que està passant ara mateix. Per tant, és important transmetre la visió que la tecnologia no és només una eina que fem servir, i a través de la qual ens fan servir, sinó que ha de ser una eina empoderadora per a nosaltres. Hem de controlar la tecnologia.

Un dels conceptes que més sona actualment en el món de les arts en general és el de NFT. En què consisteix exactament?

NFT vol dir Testimoni no fungible, *Non-Fungible Token*. No deixa de ser un registre en una base de dades especial, que és una Blockchain o cadena de blocs. Aquests blocs estan entrelaçats de manera criptogràfica, i per natura aquesta base de dades és immutable. Això vol dir que en el moment que poses alguna cosa allà no pots modificar-la. Un NFT no deixa de ser un altre d'aquests blocs, associat sovint a la pertinença d'un bé físic o digital. Però també es pot associar a un enllaç destinat al manteniment d'un vehicle, com fa Alfa Romeo. O referir-se a la pertinença a un club, a una colla, un clan. Però l'ús que se li està donant ara mateix, i crec que és per una manca de maduresa pel que fa a la tecnologia, és principalment el de compravenda de béns digitals i físics. I està passant el mateix que passa amb les galeries d'art i amb els volums extraordinaris de diners que aquestes últimes mouen. Molta gent associa NFT a "pelotazo" financer. Pots crear alguna cosa que per a nosaltres no té un valor intrínsec real, com un certificat de possessió d'una imatge que podria copiar qualsevol. I la gent està pagant molts diners en criptomoneda per aquest certificat. I ara s'associa l'NFT a la compravenda de béns digitals. Però no hauria de ser així. Els NFT permetran monetitzar l'art digital, la música o la pintura, en un futur proper. Tots els artistes que es mouen en un medi virtual tenen més difícil monetitzar la seva feina, i els NFT els podrien proporcionar aquesta sostenibilitat. Però, com dèiem abans, cal saber-ho utilitzar de manera adequada.

A la primera sessió del curs has dit que ets escèptic respecte a la implementació d'Internet de les coses i el paradigma tecnològic...

Això de la sobirania tecnològica -per molt que pugui sonar bé i que puguem estar d'acord en el fet que hem de ser coneixedors de la tecnologia per poder controlar-la-, la conveniència i la comoditat passen per davant del concepte. I molta gent posa per davant la conveniència i la comoditat de poder disposar d'un determinat servei, sense preocupar-se de quines empreses s'estan aprofitant d'aquesta informació i sense ser conscients de l'impacte que això té. I per aquest motiu costa d'arrencar en aquest sentit. Sempre hi ha les mateixes empreses al darrere intentant agafar el seu tros de pastís, i això fa dubtar sobre si aquesta batalla permanent per ser conscients de com fem servir la tecnologia arribarà a algun lloc o no. Però això és un problema humà, no tecnològic.

Unsplash | © Denny Muller

Hi ha el perill, llavors, de passar d'una connectivitat que atorgava llibertat a un veritable monopoli?

És obvi que hi ha aquest perill. Internet en el seu origen era una xarxa descentralitzada. Diferents institucions de tot el món van decidir connectar les seves xarxes locals per compartir informació. En un principi, això va tenir lloc en l'àmbit universitari, i després va anar creixent. En qualsevol cas, no hi havia una empresa o una entitat que controlés una part important d'Internet. Avui dia veiem a les notícies que quan Facebook té un problema amb els seus servidors, la meitat de les coses d'Internet no funcionen. I això és perquè tot plegat està molt centralitzat. Hi ha uns pocs jugadors. Cinc, sis grans empreses, que controlen una porció molt gran. I això vol dir el 80% o el 90% d'Internet.

Fins a quin punt el metavers pot canviar els hàbits culturals? Creus que arribarem a preferir un concert o una visita virtual a l'experiència real i física?

Jo espero que no. Però sí que és possible que això sumi. És a dir, per una banda és possible que aquestes eines ben portades suposin un canvi important, i positiu, per a una gran part de la població. Un tema que hi ha al darrere és a qui arribem, és a dir el tema de la bretxa tecnològica. El problema de qualsevol nova tecnologia és que, d'entrada, amplia aquesta bretxa. Qualsevol nova tecnologia sempre estarà lluny dels nostres avis i àvies. Per al jovent, per a les persones habituades al Web 2.0, potser el Web 3.0 i el metavers no suposaran un canvi radical, en el sentit de com fer servir la tecnologia, però sí una bretxa per entendre què

s'està fent amb aquesta tecnologia en relació a nosaltres mateixos. I això és una altra bretxa. Jo m'imagino que una part important de la població, en els països desenvolupats, faran una part de la seva activitat en el metavers. Pot ser aprenentatge, oci, concerts, visites culturals o simplement trobar-se amb amics que estan separats en l'espai. I difícilment serem conscients, d'entrada, de què s'està fent amb això. Igual que passa ara, quan preferim tenir Gmail perquè és molt convenient i ens dona moltes opcions, sense entendre que al darrere hi ha una gran empresa que està monetitzant la nostra informació. I aquí passarà el mateix. I amb això pràcticament ningú no és nadiu digital: ni els qui sabem molt de tecnologia ni els qui neixen amb el mòbil a la mà. Tots hi caiem, en aquest perill. I hem de fer un esforç conscient d'entendre el que està passant.

Has estudiat astrofísica i la teva passió són els ordinadors. On creus que rau el punt de confluència entre les anomenades humanitats i la ciència?

Jo he passat d'una ciència pura, com l'astrofísica, amb poca aplicabilitat al món actual, a una feina una mica més aplicada. La tecnologia dona eines per entendre la ciència. Permet veure les coses d'una manera diferent. I igual passa amb la cultura. La meua filla té onze anys i va anar a Empúries fa poc, amb l'escola. Allà hi ha la ciutat grega i romana. Per a una adolescent és molt fàcil pensar: "Què fa aquest munt de pedres al terra?". Cal un esforç per fer entendre el que estàs veient i la vida social que hi havia al voltant. El metavers pot ser una eina molt potent en aquest sentit, perquè és una eina immersiva. De sobte, pots estar allà físicament i alhora ser a l'any 300 aC. I aquesta és una eina tecnològica que pot tenir un gran impacte per com entenem la història, l'art i el component social. I és una eina educativa de primer ordre. Trobo que el que està passant ara mateix a les escoles, amb les tablets, és un tastet del que pot arribar. Però això esclatarà quan l'experiència sigui més immersiva. Per això no es parla de continguts, de xarxes socials o d'interaccions en el Web 3, sinó d'experiències. Perquè no estarem només mirant amb els ulls tot el que ens envolta, sinó que estarem dins d'aquest espai virtual amb tot el nostre cos.

Categories: Espai claustre

Categories: Sèries editorials

Etiquetes: cultura digital

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: accés a la cultura

Etiquetes: educació i cultura

- [2]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2022/09/xose-perez-entrevista>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/9054>